

Nr 27.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående upplåtande av områden från förra häradshövdingbostället Henninge nr 3 och 7 i Malmöhus län; given Stockholms slott den 1 maj 1914.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att tre till förra häradshövdingbostället 1 mantal Henninge nr 3 och 7 i Munkarps socken av Malmöhus län hörande, i statsrådsprotokollet närmare angivna områden må från egendomen till aktiebolaget torvfabrikerna Turba upplåtas med äganderätt mot en köpeskillning av 666 kronor samt i övrigt under villkor:

att bolaget bestrider alla med områdenas frånskiljande och lagfärande förenade kostnader;

att köpeskillningen skall vid tillträdet inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet;

att bolaget skall lämna fritt och öppet tillträde till stranden vid fiskeplatsen för egendomens arrendator och dem, som eljest där lagligen bedriva fiske; samt

att bolaget skall i gränsen mellan områdena, å ena, samt egendomens övriga mark, å andra sidan, uppsätta, därest så icke redan skett och för framtiden underhålla lämpligt stängsel.

De till ärendet hörande handlingar och kartor skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

Johan Beck-Friis.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stock-
holms slott den 1 maj 1914.*

Närvarande:

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde vidare.

Vid en år 1913 hållen uppskattning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1916 av förra häradshövdingbostället 1 mantal Henninge nr 3 och 7 i Munkarps socken av Malmöhus län, vilken egendom nu lämnar 1,500 kronor i årligt arrende, hava uppskattningsmännen väckt förslag om försäljning av vissa områden från egendomen.

I skrivelse den 20 februari 1914 har domänstyrelsen underställt detta förslag Kungl. Maj:ts prövning och därvid överlämnat ärendet tillhörande handlingar, däribland dels en av t. f. extra lantmätaren J. Gordh år 1913 upprättad karta över egendomen med tillhörande beskrivning och dels en till uppskattningsmännen för yttrande överlämnad, av aktiebolaget torvfabrikerna Turba hos Kungl. Maj:t gjord ansökning om förvärvande av vissa områden från egendomen.

Av handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 15 kilometer från Eslöv och 0.8 kilometer från Höör, består av de genom ett år 1844 fastställt laga skifte åtskilda hemmanen Henninge nr 3 om $\frac{5}{8}$ mantal med de ägor, som å kartan upptagits under litt. C, samt Henninge nr 7 om $\frac{3}{8}$ mantal med ägor, upptagna under litt. G. Egendomens sammanlagda areal utgör 119 hektar 28.80 ar, varav på Henninge nr 3 belöpa 72 hektar 55.80 ar och Henninge nr 7 upptager 46 hektar 73 ar. Vid laga skiftet har dessutom tilldelats Henninge nr 7 fiskeplatsen litt. m vid Rönneån om 6.17 ar, vilken emellertid genom Rönneåns reglering minskats till 5.90 ar. Dessutom äger hemmanet nr 3 en fiskeplats och ett kvarnutmål samt bägge hemmanen andel i soldattorp ävensom besittningsrätt till en kyrkojord.

Aktiebolaget torvfabrikerna Turba har i ovan omförmälda ansökning uppgivit, att bolaget ävensom tidigare ägare av $\frac{1}{2}$ mantal Ageröds säteri och $\frac{1}{4}$ mantal Klingstorp i förenämnda socken sedan lång tid tillbaka haft en för godstransport avsedd spårväg framdragen från den å Ageröds säteri belägna torvfabriken över ifrågavarande kronoegendomar till Sjöholmens lastplats å södra stambanan och att rätten att hava spårvägen framdragen hittills varit beroende på överenskommelser, till största delen träffade med arrendatorerna av de egendomar, över vilka den framgått. Då spårvägen vore nödvändig för fabriken, som saknade utfartsväg till lastplatsen, hade det syntts bolaget i högsta grad önskvärt att skaffa sig säkrare rätt till densamma. Bolaget har därför anhållit att för framdragande av spårvägen till förberörda lastplats få till ett pris av högst 3,000 kronor per hektar och på villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t kunde pröva skäligen, inköpa behöflig mark av ifrågavarande kronoegendomar, nämligen ett jordområde av Henninge nr 3 om 9.5 ar och ett jordområde av Henninge nr 7 om 10.4 ar samt ett jordområde om 3.6 ar av den till sistnämnda hemman hörande fiskeplatsen litt. m, samtliga områdena sådana de till läge och gränser funnes angivna i ansökningen bifogade, av distriktslantmätaren Nils R. Appelgren upprättade kartor. Bolaget har därjämte förklarat sig villigt att, där så skulle anses önskvärt, inköpa hela fiskeplatsen litt. m.

Uppskattningsmännen, som ansett, att försäljning av jord från egendomen för bildande av egna hem ej borde ifrågakomma, hava tillstyrkt, att till ovannämnda aktiebolag måtte för det erbjudna priset försäljas dels de av bolaget begärda två förstnämnda områdena om tillhoppa 19.9 ar ängsmark, som å Gordhs karta omfattade ägofiguerna 106 å Henninge nr 3 samt 6 och 7 å Henninge nr 7, dels

ock av den till nr 7 hörande fiskeplatsen allenast den del, som åtginge till själva spårvägen och enligt lantmätaren Appelgrens den 23 augusti 1912 upprättade karta och arealbevis omfattade 2.3 ar.

Uppskattningsmännen hava vidare föreslagit, att bolaget borde förbinda sig att lämna fritt och öppet tillträde till stranden vid fiskeplatsen för arrendatorn och dem, som där lagligen bedreve fisket. Fisket hade, enligt vad uppskattningsmännen utrönt, ej försämrats, sedan spårvägen anlagts.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Med hänsyn till det ändamål, för vilket den av bolaget ifrågasatta jordupplåtelsen vore avsedd, har domänstyrelsen ansett sig böra tillstyrka uppskattningsmännens förslag härutinnan.

Åberopande vad i ärendet förekommit och då någon erinran icke synes böra göras mot det av bolaget bjudna priset, vilket för alla tre områdena motsvarar en köpeskillning av 666 kronor, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva,

att ovanberörda områden må från ifrågavarande egendom till aktiebolaget torvfabrikerna Turba upplåtas med äganderätt mot en köpeskillning av 666 kronor samt i övrigt under villkor:

att bolaget bestrider alla med områdenas fränskiljande och lagfarande förenade kostnader,

att köpeskillingen skall vid tillträdet inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet,

att bolaget skall lämna fritt och öppet tillträde till stranden vid fiskeplatsen för egendomens arrendator och dem, som eljest där lagligen bedriva fiske, samt

att bolaget skall i gränsen mellan områdena, å ena, samt egendomens övriga mark, å andra sidan, uppsätta, därest så icke redan skett, och för framtiden underhålla lämpligt stängsel.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Lekander.